

BESLUT

2022-03-14 Dnr: 21/04740

SAKEN

Morgonstudion, SVT1, 2021-12-08, inslag om sökord på internet; fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

AVGIFT

Granskningsnämnden beslutar att ansöka hos förvaltningsrätten om att Sveriges Television AB ska betala en särskild avgift.

INSLAGET

Inslaget bestod av ett drygt sex minuter långt studiosamtal där en programledare och en representant från företaget Google diskuterade svenskarnas vanligaste sökord på söktjänsten Google under år 2021. Under samtalet visades sökorden på en stor bildskärm i studion samtidigt som de kommenterades av programledaren och Google-representanten. På bildskärmen, som visades till och från under hela inslaget, visades även Googles logotyp och söktjänstens karakteristiska layout. Logotypen syntes även på dator- och mobilskärmar som inslagets inledning var bildsatt med. Längst ned i bild stod ”Detta sökte svenskarna efter på Google” att läsa på en elektronisk skylt under hela inslaget.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis följande.

Sveriges Television AB (SVT) ska inte gynna affärsdrivande företag. Det finns alternativ till Google, och det är olyckligt att SVT på detta sätt befäste företagets dominans.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anför sammanfattningsvis följande.

Varje år publicerar Google en rapport över vad svenskarna har sökt information om under året som gått som baseras på anonyma data över sökningar. Rapporten får anses ha ett stort nyhets- och informationsintresse eftersom Google är den största av de söktjänster som används i Sverige och därmed har mest data. Enligt den senaste rapporten "Svenskarna och internet" använder 97 procent av svenskarna Google vid sökningar på Internet.

I inslaget intervjuades en kommunikationschef på Google som berättade om de olika trenderna och sökningarna visades på bildskärm i studion samtidigt som trenderna kommenterades. Här framkom olika strömningar i samhället både vad gäller kulturella trender, underhållning, sport, nyhetshändelser och faktasökningar som varit aktuella. Överst på bildskärmen syntes Googles logotyp. Google var alltså källan till uppgifterna om sökningarna som visades och rapporten som var ämnet för inslaget. Detta innebar naturligtvis samtidigt ett gynnande. Enligt SVT uppvägdes dock detta av ett klart informations- och underhållningsintresse. Att i sammanhanget ta upp andra aktörer bedömdes inte vara relevant eftersom rapporten kom från Google.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande kan accepteras om det är motiverat av ett informations- eller underhållningsintresse. Ju mindre sådant intresse som finns, desto mindre är också den grad av fokusering på ett varumärke eller ett företagsnamn som kan tillåtas. Omvänt gäller att en högre grad av fokusering – och därmed gynnande – kan tillåtas om informations- eller underhållningsintresset är betydande.

Vid överträdelser av bestämmelser om annonser, sponsring, produktplacering och otillbörligt gynnande av kommersiella intressen kan granskningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om att programföretaget ska betala en särskild avgift (17 kap. 5 § och 19 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar inledningsvis att det finns ett informations- och underhållningsintresse att uppmärksamma och diskutera sökord på Google. Under större delen av det aktuella inslaget visades emellertid Googles logotyp på en stor bildskärm i studion. Informations- eller underhållningsintresset motiverade inte ett

framhävande av företaget på ett så omfattande sätt som denna exponering innebar. Inslaget strider därför mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande.

Särskild avgift

Granskningsnämnden beslutar att ansöka hos förvaltningsrätten om att SVT ska påföras en särskild avgift för överträdelsen av bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande. Nämnden anser att överträdelsen motiverar en avgift om 50 000 kronor.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Gustav Aspengren.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0540573cd9c8c4b72140432666a781a20c
DATUM & TID:	2022-03-14 09:03:06 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-03-14 09:03:12 +01:00
Ref: 33241SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)